

Doplňková cvičení k 15. lekci

1. Přeložte do latiny s pomocí gerundiva

1. Nesmíš naříkat.
2. Je třeba křičet.
3. Nyní je třeba se napít.
4. Je třeba táhnout (*proficiscor, i*).
5. Bylo třeba mlčet.
6. Budete muset mluvit.
7. Všichni musí zemřít.
8. Musíme milovat vlast.
9. Občané musí zachovávat zákony.
10. Musel jsem přečíst tu knihu.
11. Vojáci museli hájit město.
12. Budete muset napodobovat nejlepší občany.
13. Moudré muže je třeba chválit.
14. Na slova hlupáků není třeba dbát.
15. Bude třeba statečně snášet bolesti.
16. Děti musí poslouchat rodiče.
17. Domníváme se, že zlá slova se nemají říkat.
18. Konzul řekl, že v té bitvě je třeba zvítězit nebo zemřít.
19. Konzul řekl, že vojáci musí hájit město.

2. Přeložte

1. naděje uvidět přítele
2. nutnost snášet útrapy
3. rozkoš tě poslouchat
4. hloupost chválit sebe sama
5. vhodný k nošení břemene
6. k obraně vlasti
7. učitel schopný vychovávat chlapce
8. ke zničení města
9. k napodobování filozofů
10. kniha o pohrdání smrtí
11. zákon nutný k udržení občanů v mezích (*coerceo*)
12. zaměstnaný obděláváním polí
13. Konzul vedl vojáky, aby svedli bitvu. (přelož všemi možnými způsoby)

3. 1. Vyberte správný tvar, přeložte do češtiny a uveďte, o jaký typ konstrukce se jedná

1. Homines nihil (*agendum, agendo, agere, agendi*) male agere discutunt.

2. Nonnulli nostrum magis divitiis (*capiendis, capiendo, capere, ad capiendum*) quam animis (*exercendo, exercere, ad exercendum, exercendis*) operam dant.
3. Minima his (*tribuendum, tribuendis, tribuenda*) fides, qui multa loquuntur.
4. (*optandus, optandum, ad optandum, optanda*) est, ut sit mens sana in corpore sano.
5. Dux militibus hostes captos (*necandus, necandos, necandis*) dedit.
6. Memoria (*exercenda, exercendi, exercendum*) est, ne minuatur.
7. Caesar legionem in Morinos (*ducendum, ducendam, ducendo, ducendos*) Q. Fabio legato dedit.
8. Pompeio bellum maritimum (*gerendo, gerendum*) datum est.
9. Caesar iis, quos in castris retinuerat, (*discedendo, discedendi, discendendis*) potestatem fecit.
10. Breve tempus aetatis satis longum est ad bene honesteque (*vivendum, vitam, vivere, vivendo*).
11. Hominis mens (*discenda, discendo, discedenda, discendis*) alitur et (*cogitanda, cogitando, cogitante, cogitandi*).
12. Apud Pythagoram discipulis quinque annis (*tacendum, tacendis, tacendo, ad tacendum*) erat: numquid ergo existimas statim illis et loqui et laudare licuisse?
13. (*audendus, audendum*) est, fortes adiuvat ipse deus.
14. Quae pessimi et stultissimi decreverunt, ea bonis et sapientibus (*faciendum, facienda, facientia, facere*) sunt.
15. (*dicendi, dicendum, dicere*) est de Cn. Pompei singulari eximiaque virtute.
16. Audacium civium consiliis saepe est (*resistendis, resistendum, resistentis*).
17. Ingentis irae exitus furor est, et ideo ira (*vitandum, vitanda, vitando*) est.

4. Nahrad'te označený výraz konstrukcí stejného smyslu

1. Itaque tertia fere vigilia **ad castra oppugnanda** veniunt. (Liv. 2, 64, 9)
2. Illis temporibus homines morbis gravibus **affecti** curari non potuerunt.
3. Dux in castra **ad milites hortandos et magnam praedam pollicendam** venit.
4. Clamor civium oratorem **audientium** in curia percipi poterat.
5. Odi homines **mentientes** et multa **affingentes**.
6. In senatum **dissimulandi et sui expurgandi causa** venit. (Sall. Cat. 31, 5)
7. Diviciacus **auxilii petendi causa** Romam profectus est.

8. **Te visum et adiutum** veni quia te aegrotum esse ab amico meo audivi.

9. Antonius Ciceronem **proscribendum et occidendum** curavit.

10. Rerum **expetendarum** tria genera sunt; par autem numerus est rerum **vitandarum**. (Cic. De inventione, 2, 52, 157)

11. Decio **populandos hostium agros** relinquit, ipse cum suis copiis in Etruriam ad collegam pergit. (Liv. 10, 18, 9)